

СУЧАСНІ СПОСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ СХЕМ ДВУНАПРАВЛЕНИХ КЛЮЧІВ МАТРИЧНИХ ПЕРЕТВОРЮВАЧІВ ЗМІННОГО СТРУМУ

Трунов А.А., студент, Панухник П.П., студент, Бовкунович В.С., к.т.н., ст. викладач

НТУУ «КПІ», кафедра автоматизації електромеханічних систем та електроприводу

Вступ. Матричні перетворювачі (МП) відносяться до систем прямої передачі енергії від джерела до навантаження, шляхом формування бажаної вихідної напруги з частин вхідної напруги джерела живлення змінного струму [1]. Таке перетворення напруги виконується без накопичення енергії в проміжній ланці постійного струму, що дозволяє уникнути використання у структурі МП конденсаторів великої ємності, а отже призводить до значного зменшення розмірів перетворювача, а також розширення діапазону робочих температур та терміну служби. На теперішній час МП починають широко використовуватись в приводах змінного струму. Питанням проектування та дослідження МП приділяють велику увагу в країнах з високорозвиненими технологіями. Особливу увагу звертають на реалізацію структур силових ключів [2].

Мета роботи. Огляд відомих способів реалізації структур силових ключів матричних перетворювачів.

Матеріали дослідження. Структура силової частини сучасних МП складається з 9-ти двунаправлених ключів (ДК). Оскільки, на теперішній час, ідеального силового ключа змінного струму не існує, то реалізація структури ДК основана на використанні однонаправлених напівпровідникових діодів та транзисторів. Суттєвою проблемою в реалізації ДК є забезпечення необхідних комутаційних можливостей, пов'язаних з характеристиками діодів та транзисторів, а це створює суттєві перепони у поширенні МП.

Розглянемо існуючі структури двунаправлених ключів:

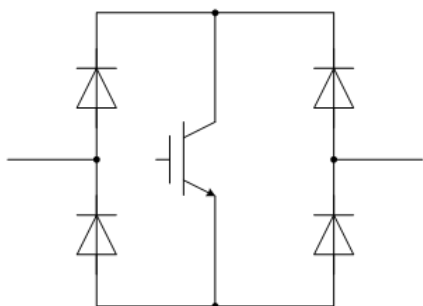

Рисунок 1 – Діодний мостовий ключ

Діодний мостовий ключ (рис. 1) складається з одного транзистору (зазвичай IGBT) та одного драйвера керування. Основним недоліком такої схеми є послідовне включення трьох пристроїв, що збільшує статичні втрати в ключі. Крім цього, існують проблеми пов'язані з комутацією ключів. При використанні алгоритму керування «включення до виключення», у зв'язку з кінцевим часом запирання діодів, ключі різних фаз можуть бути одночасно відкритими, що призведе

до короткого замикання фаз джерела живлення. У разі використання алгоритму «виключення перед включенням» відсутнє коло, що забезпечує безперервне протікання струму індуктивного навантаження, що в свою чергу призводить до недопустимих перенапруг на ключах та інших елементах кола. В такому випадку додатково необхідно встановлювати кола захисту.

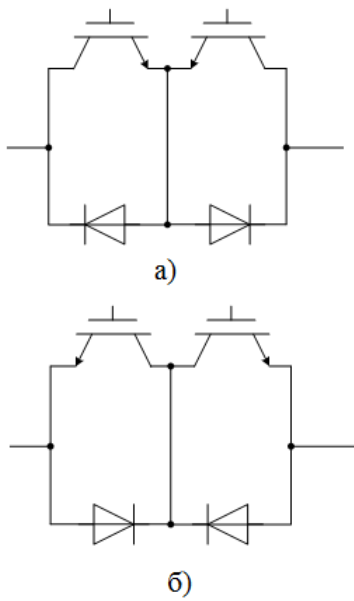

Рисунок 2 –
Зустрічно включені
транзистори та
діоди: а) зі спільним
емітером;
б) зі спільним
колектором

Зустрічно включені транзистори та діоди (рис. 2) дозволяє контролювати протікання струму в обох напрямках для забезпечення безпечної комутації струму навантаження під час переключення вхідних фаз. Крім цього, в даній структурі ДК знижуються втрати на провідність, оскільки одночасно відкриті тільки послідовно включені діод та транзистор. В залежності від схеми включення транзистора, можлива реалізація зі спільним емітером або зі спільним колектором. Остання дозволяє зменшити кількість ізольованих джерел живлення драйверів.

Антипаралельне включення IGBT (рис. 3) потребує додатково послідовно включених діодів в колі колекторів транзисторів, через те що звичайні IGBT, можуть блокувати зворотню напругу не більше 20 В. Але цей недолік можливо усунути використовуючи RB-IGBT (Reverse Blocking IGBT) ключі [3], які дозволяють виключити діоди та отримати симетричні вольт-амперні характеристики при обох полярностях напруги. Основною перевагою такої схеми ДК є те, що можна зменшити кількість напівпровідникових елементів, а отже знизити втрати на провідність. Сучасні RB-IGBT ключі дозволяють працювати при напрузі 1200 В та струмі до 100 А, падіння напруги при цьому складає лише 3В.

Висновки: Загальний огляд відомих схем реалізації двунаправлених ключів для матричних перетворювачів показав, що існуючі рішення мають ряд недоліків, які потребують вирішення. На теперішній час перспективною схемою реалізації ДК є антипаралельне включення з RB-IGBT структурою, оскільки володіє наступними перевагами: найменшим часом необхідним на комутацію ключів, та втратами на напівпровідникових елементах.

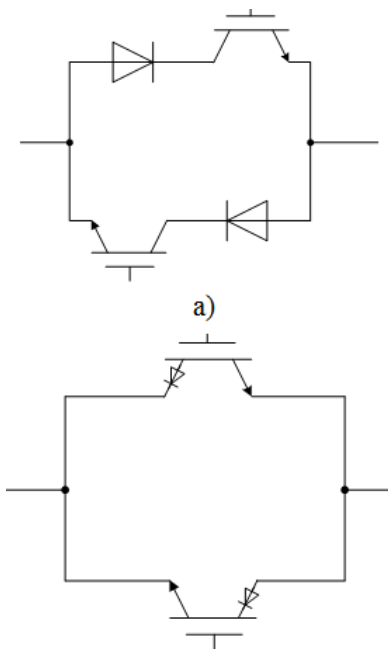

Рисунок 3 –
Антипаралельне
включення:
а) IGBT з
послідовним
діодом;
б) RB-IGBT

Перелік посилань

1. Климов В. П. Современные направления развития силовых преобразователей переменного тока / В. П. Климов // Практическая силовая электроника. – 2007. – № 25.
2. A Matrix Converter IGBT Bi-Directional Switching Module. www.semelab.com.
3. Application Characteristics of an Experimental RB-IGBT Module. Powerex Incorporated, USA; Mitsubishi Electric Power SDW, Japan, IEEE. 2004.